

ÉFESO MACÃRÃRĒ Pablo jóaripũ

Ãñuduticorigue

¹ Y_{HH} Pablo Cõãmacũ booró Jesucristoyere wede-
dutigu beserigu niiã. Múã Éfeso macãrã Cõãmacũrĕ
padeorã Jesucristore ãñurõ padeorãre ãñuduticoa.

² Cõãmacũ marĩ Pac_H, Jesucristo marĩ Ôpũ múãrĕ
ãñuré ticoaro; ãñurõ niirecutiri tiáro.

Cristomena Cõãmacũ marĩrĕ ãñurõ tiirĕ

³ Cõãmacũ Jesucristo marĩ Ôpũ Pacure
usenire ticoada. Cũũ marĩrĕ niipetire ãñurõ
yeeripũnacutire maquĕrĕ ticodiocorigu niiwĩ.
Cũũ marĩ Cristomena niirãrĕ ãñurõ tiirigu niiwĩ.

⁴ Cũũ marĩrĕ ãñurõ tiirigue biiro niiã: Atibúreco
tiiãdari suguero, cũũ marĩrĕ Cristomena niiãdarare
besetoarigu niiwĩ. Marĩrĕ cũũ ãñacoropure ãñãnarĕ
manirã, ãñãnarĕ tiirĩrirabiro niirĩ boogũ, teero tiirigu
niiwĩ.

⁵ Cõãmacũ too sugueropu marĩrĕ maĩgũ,
Jesucristomena marĩrĕ “y_{HH} põna niirĩ tiigũda”
jĩirigu niiwĩ. Teerĕ tiigũ, cũũ tiidugãrirobirora tiirigu
niiwĩ.

⁶ Cũũ macũ cũũ bayiró maĩgũmena marĩrĕ
ãñunetõjõãre ticorigu niiwĩ. Teero tiirã, cũũ ãñuré
ticoriguere wãcũrã, cũũrĕ usenire ticoa.

⁷ Marĩ cũũ
macũmena niiã. Cũũye díimena marĩ ãñãnarĕ tiirĕ
wapare wapatibosarigu niiwĩ. Teemĕna Cõãmacũ
marĩ ãñãnarĕ tiirĕre acaborigu niiwĩ. Cũũ marĩrĕ
ãñurõ tiidugãgu, teero tiirigu niiwĩ.

⁸ Cũũ marĩrĕ
niipetire masĩrĕ, tũomasĩre ticogu, cũũ maĩrĕ

ẽñoríꝑꝝ niíwĩ. ⁹ Cũũ “tiigúda” jĩrigrere too suguero macãrãꝑꝝ masĩña maniríꝑꝝ marĩrẽ masĩrĩ tiiríꝑꝝ niíwĩ. Cristo tiiríꝑꝝmena teeré masĩrĩ tiiríꝑꝝ niíwĩ. ¹⁰ Cõãmacũ “teero tiigúda” jĩrĩ bũreco jeari, cũũ jĩrĩrobirora wáaadacu. Cristore niipetirere, niipetirare dutiri tiigúdaqui. Ɛmũãsepꝝ niirãrẽ, atibũrecoꝑꝝ niirãrẽ Cristo dutigúdaqui.

¹¹ Cõãmacũ cũũ booróbirora niipetire cũũ “biro tiigúda” jĩrere tiiquí. Cũũ too síroꝑꝝ tiíadarere wãcũtoaríꝑꝝ niíwĩ. Teero tiigú, marĩrẽ beseríꝑꝝ niíwĩ. Cũũ marĩrẽ besegꝝ, too síro Cristomena cũũ “ticogúda” jĩrigrere marĩcãrẽ ticogúdaqui. ¹² Cũũ teero tiigú, ùsã Cristore padeosũguérirare ãñurõ niirĩ booquí. Basocá ùsã ãñurõ niirere ãñarã, Cõãmacũ ãñurõ tiirere usenipeoadacua. ¹³ Múãcã diamacú maquẽ quetire tũojĩrã, netõnére quetire tũojĩrã, Cristore padeojĩrã, cũũmena niíã. Teero tiigú, Cõãmacũ “yáara niílya” jĩgũ, múãrẽ Espiritu Santore ticodiocorigꝝ niíwĩ. Espiritu Santo Cõãmacũ “múãrẽ ticodiocogúda” jĩrigura nií. ¹⁴ Cõãmacũ Espiritu Santore marĩrẽ ticotoaríꝑꝝ niíwĩ. Teero tiirã, marĩ ateré masĩã: Cõãmacũ niipetira cũũ põnarẽ cũũ ɸtopꝝ néewagúdaqui. Toopú niipetire cũũ “ticogúda” jĩrigrere ticogúdaqui. Cũũ teero tiirĩ, basocá cũũrẽ usenipeoadacua.

Pablo Éfeso macãrãrẽ sãibosárigue

¹⁵⁻¹⁶ Teeré wãcũgũ, Cõãmacũrẽ usenire ticoa. Yũũ múã marĩ Ōꝑũ Jesuré padeorere tũowá; teero biiri múã niipetira Cõãmacũrẽ padeorare maĩrẽcãrẽ tũowá. Teero tiigú, múãrẽ sãibosãrecõrõ Cõãmacũrẽ usenire ticoa. ¹⁷ Cõãmacũ marĩ Ōꝑũ Jesucristo

Pacu añunetõjõãgũrẽ múãye niiãdarere biiro sãĩã: “Cõãmacũ, Espiritu Santo cúaãrẽ masĩrere jeari ti-iyá; m̃niirecutirecãrẽ añurõ masĩrĩ tiiyá”, jĩã. ¹⁸ Atecãrẽ sãĩã: “Cõãmacũ, cúaãrẽ ateré añurõ masĩrĩ tiiyá: M̃niirecãrẽ ‘añurõ tiigúda’ jĩngũ, beserigu niwũ; niipetira m̃niirecãrẽ padeorãre añurẽ petire ticogũdacu; ¹⁹⁻²⁰ m̃niirecãrẽ tutuanetõjõãgũ niiã; tee tutuaremena ãsã Cristore padeorãre tiiápua”, jĩ sãĩã. Tee tutuanetõjõãremena Cõãmacũ ateré tiirígu ni-iwĩ: Cristo diarigupure masãrĩ tiirígu niwĩ; cũũ masãmũãri siro, cũũrẽ cũũ puto ãmũãsepu õpũ duiirípĩrõ diamacũpe dupoyigu. ²¹ Cũũrẽ niipetira Òpũ peti sããrĩ tiiyígu. Teero tiigú, õpãrã atibúrecopũ niirã, ãmũãsepu niirã Òpũ peti niĩ. ãpĩ cũũ sotoa macũ manĩ. Cũũ atibúreco macãrã sotoa macũ niĩ; too síro macãrã sotoa macũ ni-irucugũdaqui. ²² Cõãmacũ niipetirere, niipetirare Cristo doca putuãri tiiyígu. Teero biiri Cõãmacũ niipetira Jesurẽ padeorĩ põna macãrãrẽ dutigũre sõnecorigũ niwĩ; cũũ marĩ dupu tiiróbiro niĩ. ²³ Marĩ cũũrẽ padeorĩ põna macãrã cũũya õpũũ tiiróbiro niĩ. Cũũ marĩ niipetiramena wáaqui. Cũũ niipetiropũ niĩ; atibúrecopũ, ãmũãsepu teerora niiqui.

2

Cõãmacũ marĩrẽ maĩgũ netõnérigue

¹ Too sugueropũ múã ñaãnaré tiirĩra niijĩrã, diarira tiiróbiro niirira niwũ. ² Atibúreco macãrã tiiróbiro ñaãnaré tiirĩra niwũ. Wãtĩãrẽ dutigũ boorere tiinũãsewũ. Cũũ atibúreco macãrã Cõãmacũrẽ netõnũcãrãrẽ dutigũ niĩ. ³ Too sugueropũ marĩ

niipetira cúã tiiróbirora ñañaré tiirucúwũ. Marĩ ñañaré tiidugárere ɣgaripéawũ. Marĩ noo booró ñañaré tiíádarere wácũwũ. Teeré wácũári siro, teeré tiijáwũ. Teero tiigú, Cõamacũ marĩmena cúanetõjõãyigũ. Āpērã tiiróbirora marĩcã ñañarõ tiinóbojĩyu. ⁴ Cõamacũpe marĩrẽ bayiró maĩgú, bóaneõ ññarigũ niiwĩ. ⁵ Marĩ ñañaré tiiríra ni-ijĩrã, Cõamacũ ññacoropure diarira tiiróbiro niiwũ. Teero ññapacũ, marĩrẽ Cristomena catiré petihére c̣orá niirĩ tiirígũ niiwĩ. Cõamacũ m̄ãrẽ cúũ ãñuré ticorém̄ena netõnérigũ niiwĩ. ⁶ Marĩ Cristomena masãm̄ãrira tiiróbiro niirĩ tiirígũ niiwĩ. Jesucristo ñm̄ãsep̄ũ duirobirora marĩcã cúũmena toopú duirá tiiróbiro niirĩ tiirígũ niiwĩ.* ⁷ Too síro macārãpure cúũ marĩrẽ ãñuré ticoriguere ãñogáda jĩgũ, teero tiirígũ niiwĩ. Cúũ marĩrẽ tiíapugũ, Jesucristomena niirĩ tiirígũ niiwĩ. ⁸ Marĩ Jesucristore padeorí, Cõamacũ marĩrẽ cúũ ãñuré ticorére ãñogú, netõnérigũ niiwĩ. Tee marĩ basiro tiirígue mee niĩã; Cõamacũ ticorigue niĩã. ⁹ Marĩ ãñurõ tiirére ññagũ mee netõnéwĩ. Teero tiigú, sícũno “yũũ ãñurõ tiirígue wapa Cõamacũ yũũre netõnéwĩ” jĩĩmasĩña maniã. ¹⁰ Marĩ cúũ tiiríra niĩã. Marĩ ãñurõ tiirém̄ena basocáre tiíapuarõ jĩgũ, marĩrẽ Jesucristomena niirĩ tiirígũ niiwĩ. Marĩ ãñurõ tiíádarere Cõamacũ too s̄ɣgueropũ quẽnotóayigũ.

Marĩ Cristomena ãñurõ niirecũtijãã

¹¹ Teero tiirá, ateré wácũña: M̄úã judíoa niihērã bauárira niiwũ. “Widecõãnoña† manirã niicua”,

* **2:6** Too s̄ɣgueropũ õp̄ãrãm̄ena duirá cúũmena dutiyira. † **2:11** Cõnerígũ yapa macã caseróre.

jĩwã judíoa múãrẽ. Cũãpe “widedõãnorira niiã ùsãjã” jĩwã, cúãya õpũũ maquẽpu dícare widedõãnorira niipacara. ¹² Too sugueropure múã Cristomena niihẽrã niiwũ; Israelya põna macãrãmena niiriwũ; Cõãmacũ “netõnégũdure ticocogũda” jĩrẽre múã pacũsũmũãrẽ wederiyigu; diari siro, ¿deero wãaadari? jĩmasĩriwũ; atibũreco macãrã tiiróbiro Cõãmacũrẽ masĩriwũ. ¹³ Múã yoaro macãrã tiiróbiro niirã niijĩrã, cũũrẽ masĩriwũ. Atitóre Jesucristomena niijĩrã, cũũye dí õmayudiariguemena Cõãmacũrẽ masĩã; putogã macãrã tiiróbiro niirã putuãa. ¹⁴ Cristo niĩ marĩrẽ ãñurõ niirecutirere ticogũ. Judíoare, judíoa niihẽrãrẽ sicapõna macãrã niirĩ tiirigu niiwĩ. Marĩ cãmerĩ ñnadugarimirigue opatũdi tiiróbiro niiwũ. Cũũ tiitũdire cõãrigu niiwĩ. ¹⁵ Cũũ diariguemena judíoare dutirẽre “biiro tiiyã”, “biiro tiirĩjãña” jĩrẽre duurĩ tiirigu niiwĩ. Teero tiiriguemena pũapõnã macãrã niimirirare sicapõnarã putuãari tiirigu niiwĩ. Marĩ cũũmena sĩcãrõména niijĩrã, sicapõna macãrã niiã. Teero tiirã, judíoa, judíoa niihẽrã sĩcãrõména ãñurõ niirecutimasĩã. ¹⁶ Cũũ curusapu diariguemena marĩ cãmerĩ ñnadugaririguere petirĩ tiirigu niiwĩ. Cũũ diariguemenarã pũapõnã macãrã niimirirare sicapõnarã niirĩ tiirigu niiwĩ. Teero biiri teeménarã Cõãmacũmena bapacũtimasĩã sũcã.

¹⁷ Cristo múã yoaro macãrã tiiróbiro niimirirare ãñurõ niirecutire maquẽrẽ wedegu atirigu niiwĩ. Ùsã putogã macãrã tiiróbiro niimiriracãrẽ teorora wedeyigu. ¹⁸ Cristo marĩrẽ tiibosáremena marĩ niipetira Espĩritu Santo sĩcũmenarã marĩ

Pacumena wedesemasĩã. ¹⁹ Teero tiirã, mecãtigãrẽ mũa aperó macãrã wáanetõri basoca tiirõbiro niiria. ãpẽrã Cõãmacũrẽ padeorãmena sicamacã macãrã tiirõbiro niĩã; Cõãmacũyawii macãrã tiirõbiro niĩã. ²⁰ Jesucristo cãũyere wededutigũ beserira, teero biiri profetas múãrẽ Cõãmacũyere wedenũcãrira niiwã. Teero tiirã, cũa wii tiĩadaritabebiro niicua. Basocã wii tiinũcãrã, supisabotarire nũcõsũguécua, wii tutuariwii niĩãrõ jĩrã. Jesucristo teebotaribiro niigũ niĩ. ²¹ Teebotari ãñurõ nũcõãri siro, apeyé botarire diamacũ nũcõwãcu. ãñurĩ wii, Cõãmacũ dícare padeorĩ wii tiimũaãwanocu. ²² Marĩ Jesuré padeorã niijĩrã, teebotaribiro niĩã; wiiré biarĩ tũdibiro niĩã. Wiiré peotĩari siro, basocã toopũ niirucuya. Espĩritu Santo tiiwiiipũ niijĩgũ, Cõãmacũ toopũra niirucuqui.

3

Pablora judĩa niĩhẽrãrẽ buedutigũ cũũriqũe

¹ Teero tiigũ, yũũ Pablo Cõãmacũ múãrẽ ãñurõ tiirĩguere ãñurõ tũomasĩãrõ jĩĩgũ, sãĩã. Yũũ mũa judĩa niĩhẽrãrẽ Jesucristoye quetire wederé wapa peresuwiipũ niĩã. ² Yũũ wãcũrĩ, mũa ateré tũojĩyu: Cõãmacũ yũũre ãñurõ tiigũ, múãrẽ tiĩãpudutirigu niiwĩ. ³ Cõãmacũ too sũgueropũ masĩña manirĩguere yũũre masĩrĩ tiiwĩ. Yũũ tee maquẽrẽ péero jóatoaawũ. ⁴ Mũa yũũ jóaariguere buera, ateré jĩĩãdacu: “Pablo Cristoye queti too sũgueropũ masĩña manirĩguere ãñurõ masĩqui”, jĩĩãdacu. ⁵ Too sũguero macãrãpũ tee quetire ãñurõ tũomasĩriyira. Atitópũre Cõãmacũ masĩrĩ

tiiquí. Cũũ cũũyere wededutigũ beserira añurãrẽ, teero biiri cũũ wededutirere wederáre Espiritu Santomena masĩrĩ tiiquí. ⁶ Tee masĩña manirigue ate niiã: Cristore padeorẽmena múã judíoa niihẽrã judíobirora Cõãmacũ ticoadarere ñeeãdacu. Cristomena niijĩrã, judíoamena sicapõna macãrã niiã; Cõãmacũ judíoare “biiro tiigúda” jĩriguere múacã yuea.

⁷ Cõãmacũ yũũre añuré ticogũ, cũũ tutuaremena yũũre añuré quetire wedegú niirĩ tiirígu niiwĩ. ⁸ Yũũ Cõãmacũrẽ padeorá watoapũ búri niigú peti niipacari, ate añurére yũũre tiidutírigũ niiwĩ: Cũũ yũũre judíoa niihẽrãrẽ Cristoye añunetõjõãrere wededutirigũ niiwĩ. “Cristo añunetõjõãgũ niĩ” jĩrẽre marĩ masĩ sícãrĩbírĩa. ⁹ Apeyeré Cõãmacũ yũũre tiidutírigũ niiwĩ: Tee masĩña manirigue quetire niipetira tũomasĩãrõ jĩgũ, wededutirigũ ni-iwĩ. Sicato tee queti Cõãmacũ niipetire bauanérigũ wãcũriguepũ niiro niuwũ. ¹⁰ Teero tiiró, atitóre Jesuré padeorí põna macãrãmena biiro wáaa: Cúã pũapõná niimirira sicapõna wáari ñnarã, ãmũãse macãrã dutirá, teero biiri cúã doca macãrã dutirá biiro jĩãdacua: “Cõãmacũ masĩnetõneĩ; niipetire cũũ tiirẽmena cũũ masĩrere ãñoĩ”, jĩãdacua. ¹¹ Sicatopũra Cõãmacũ “teerora tiigúda” jĩyigũ. Cũũ jĩrirobirora wáari tiirígu niiwĩ marĩ Õpũ Jesucristo tiiríguemena. ¹² Marĩ cũũmena niijĩrã, cũũrẽ padeojĩrã, cuiro manirõ Cõãmacũmena wedese-masĩã sáa. ¹³ Teero tiirá, yũũ múãrẽ wederé wapa ññarõ netõrĩ tũorá, wãcũpatirijãña. Biirope wãcũña: “Marĩrẽ maĩjĩgũ, peresu ñeerĩquioro niipacũ, marĩrẽ Jesuyé quetire wedetoawi”, jĩ wãcũ,

useniña.

Cristo basocáre maĩquí

¹⁴ Teeré wácũgã, ñicãcoberimena jeacũmu, marĩ Pacure múãrẽ sãĩbosáa. ¹⁵ Cõãmacũrã pacu niisuguerigu niĩ. Cũũmena “pacu” jĩrẽ nacãã. Cũũ niipetire põnarĩ macãrã ãmũãsepũ niirã, atibãrecopũ niirã sĩcãrõména niirĩ tiirĩgu niiwĩ. ¹⁶ Marĩ Pacura pee añurere cõoquí. Teero tiigú, Espiritu Santomena múã wácũrẽpũre tutuare ticori boogú sãĩbosáa. ¹⁷ Cũũ teeré ticori, múã Cristore padeorĩ, Cristo múãmena niirucugũdaquí. Apeyeréja, múã Cristore añurõ maĩãrõ jĩgũ, ãpẽrãcãrẽ añurõ maĩãrõ jĩgũ, sãĩbosáa. ¹⁸ Teero tiirã, múã niipetira Cõãmacũrẽ padeorãmena Cristo múãrẽ maĩrere masĩadacu. Cũũ marĩrẽ bayiró peti maĩquí. ¹⁹ Cũũ maĩrere tũomasĩpetinoña manipacári, múã cũũ maĩrere tũomasĩnemoãrõ jĩgũ, sãĩbosáa. Cũũ maĩrere tũomasĩnemorã, Cõãmacũ tiiróbiro niirecutirere cõonemõãdacu.

²⁰ Marĩ “Cõãmacũ tutuanetõjõãgũ niĩ” jĩãda. Cũũ tutuare marĩpũre niã. Teero tiigú, cũũ niipetire marĩ sãĩrẽ nemorõ, marĩ tũgueñare nemorõ ticomasiquí. ²¹ Teero tiirã, marĩ Jesucristore padeorĩ põna macãrã niijĩrã, teero biiri marĩ Jesucristomena niijĩrã, Cõãmacũrẽ usenire ticorucuada. Atitõ macãrã, too síro macãrãcã teerora Cõãmacũrẽ usenire ticorucuarõ. Teerora wáaaro.

4

Jesuré padeorãre sĩcãrõména niidutirigue

1 YꞰ marĩ Ōpũyere wederé wapa peresuwiipꞰ niigũ múārē biiro tiirí bayiró boogá: Ññurō ti-irécutiya. Cõamacũ múārē beserigꞰ teero ti-irí booquí. 2 “Āpērã nemorō ãñuré tiia” jĩ wãcũrijãña; cúaro manirō niiña; cúañañarijãña; ãpērãrē maĩjĩrã, cúã diamacú tihéri ññarã, teero tũgueñajãña. 3 Ññurō niirecũtijĩrã, Espĩritu Santo tiĩápurementa “sĩcãrõména niĩãda” jĩ wãcũrucuya. 4 Marĩ sicaõpũũbiro niĩã. Espĩritu Santo sũcũ ni-ipacũ, marĩ niipetiramena niiqui. Marĩ Cõamacũ beserira niijĩrã, ate dícuere yuea: “Marĩrē ãñurō tiigúdaqui”, jĩã. 5 Marĩ Ōpũ sũcũrã niĩ. Marĩ cũũrē sũcãrĩbíro padeóa. Marĩ sũcãrĩbíro wãmeõtinowũ. 6 Cõamacũ marĩ niipetira Pacũ sũcũrã niiqui. Cũũ marĩ niipetira sotoa macũ niiqui. Marĩmena cũũye maquērē tiirí tiiquí. Marĩ niipetiramena niiqui.

7 Cristo marĩ niipetirare merẽã dícu tiimasĩrere ticoqui. Cũũ marĩ niipetirapũre sũcãrĩbíro ticodũgarijĩyi. Teero tiigú, cũũ booróbirora ticorigũ niiwĩ. 8 Teero tiiró, Cõamacũye queti jóaripũpꞰ ate jóanoã:

Cũũ ãmũãsepꞰ muãwagũ, cũũ ñeerirare néewayigũ.

Too síro basocãre ãñurére ticoyigũ,*

jĩ jóanoã.

9 “Cũũ ãmũãsepꞰ muãwayigũ” jĩ jóare ate jĩdũgaro tiia: Muãwaadari suguero, atibárecopũ diiátiyigũ. 10 Cũũrã sũcã atibárecopũ diiátirigũ ãmũãsepꞰ niipetira Ōpũ peti niigũdu muãwarigũra niiqui. Teero tiigú, niipetiropꞰ dutiqui. 11 Cristo cũũrē padeorãre niipetirapũre tiimasĩrere

* 4:8 Salmo 68.18.

ticorigu niwĩ. Siquẽrãrẽ cãũyere wededutigũ beserira sããrĩ tiirĩgu niwĩ; ãpẽrãrẽ Cõãmacũ wededutirere wederã sããrĩ tiirĩgu niwĩ; ãpẽrãrẽ ãñurẽ quetire wedewarucuri basoca sããrĩ tiirĩgu niwĩ; ãpẽrãrẽ cãũrẽ padeorãre coterã, cãũrẽ buerã sããrĩ tiirĩgu niwĩ. ¹² Teero tiigũ, marĩ cãũrẽ padeorãre cãũye maquẽrẽ padearo jĩĩgũ, teero tiirĩgu niwĩ. Cãũrẽ padeotutúaaro jĩĩgũ, teero tiimasĩrere ticorigu niwĩ. ¹³ Teero wãari, marĩ sĩcãrĩbĩro marĩ Ôpũrẽ padeoãdacu; sĩcãrĩbĩro Cõãmacũ macũrẽ ãñurõ masĩãdacu. Teero biiri Cristoye maquẽrẽ ãñurõ tũomasĩãdacu; Cristo niirõbirora niirecãtiadacu. ¹⁴ Teero tiirã, wĩmarã tiirõbĩro niirijããda. Wĩmarã jĩĩditorere tũojĩrã, pũũrĩ wĩnomẽna páapuconorõ tiirõbĩro noo niirẽ buerẽre padeonũnũseya. Cũã tiirõbĩro marĩ jĩĩditomenirã buerẽre tũorã, padeonũnũserijããda. ¹⁵ Biiope tiãda: Cãmerĩ maĩrẽmena Cõãmacũye diamacũ maquẽrẽ wedeada. Jõõpemena diamacũ maquẽrẽ padeonemõãdacu. Cristomena niirã niijĩrã, niipetire marĩ tiirẽnorẽ cãũ boorẽre tiinemõmũããdacu. Cãũrã niĩ cãũrẽ padeorĩ põna macãrã dupu. ¹⁶ Cristo marĩ dupu tiirõbĩro niijĩgũ, marĩrẽ dutii. Sicaõpũũ pee õpũũ maquẽ cũocũ. Niipetire tiĩõpũũ maquẽ dupu dutirẽre tiirĩ, tiĩõpũũ diaremanirõ bũcũã, tutuanemojõãcu. Tee tiirõbĩro niĩã marĩ. Marĩ Cristo dutirẽre tiirã, sĩcãrĩbĩro niĩãdacu. Teero tiirã, cãmerĩ maĩãdacu. Teemẽna padeotutúaadacu.

Cristomena mama niirecãtĩre cũoa

¹⁷ Teero tiigũ, marĩ Ôpũ wãmemena mũãrẽ aterẽ duticoa: Mũã ãpẽrã Cõãmacũrẽ masĩhẽrã

tiirénorē tiinemórijãña. Cúã wãcũré wapamaniã.
 18 Cõãmacũyere wãcũdũgahera, tũomasĩhẽrã
 tiiróbiro niĩya. Teero tiirã, naĩtĩãrõpũ niirãbiro
 diamacũ maquẽrẽ tũomasĩriya; catiré petihére
 Cõãmacũ ticoré cœoricua. 19 Cúã ñañaré tiirére
 boborídojãya. Teero tiirã, cúã noo booró ñañaré
 tiisodéaatiya. Niipetire cúã tusaré ñañarére tiĩya.
 20 Múãpe Cristore masĩncãrã, cúã teero ñañaré
 tiirénorē buenorijĩyu. 21 Múã diamacũrã cũũye
 maquẽrẽ tũojĩyu. Teero biiri múã Jesuména
 niijĩrã, cũũyere diamacũ maquẽrẽ buenojĩyu.
 22 Teero tiirã, múã too sugueropũ ñañaré tiiríguere
 duujãña sãa. “Ugaripéaremena ũseniãdacu”, jĩ
 wãcũmijĩyu múã. Niiria. Teero wãcũré tiiditóre
 niĩã. 23 Cõãmacũ múã wãcũrére wasoáro. 24 Mama
 niirecutire cœoyã. Cõãmacũ múã mama niirecutire
 cũũ niirõbirora tiirígũ niiwĩ. Teeména ãpẽrãrẽ
 ãñurõ tiiãdacu; ñañaré manirã niĩãdacu.

25 Teero tiirã, jĩiditonemorijãña. Marĩ Cristoya
 õpũũ maquẽ tiiróbiro niĩã. Teero tiirã, marĩ niipe-
 tirapũre cãmerĩ diamacũ wedesero booa.

26 Múã cúara, ñañaré tiiríjãña. Cúanañiõrijãña,
 27 wãtĩãrẽ dutigú múãrẽ ñañarõ wãari tiirí jĩrã.

28 Yaarépimirigũ yaanemorijããrõ. Yaaróno
 tiigú, padearo. Cũũ ãñurõ pade, wapatáremena
 bóaneõrãrẽ ticomasígũdaqui.

29 Ñañarére wedeserijãña. ãñurépe dícare
 wedeseya. Múã wedeseremena ãpẽrãrẽ tiiápuya.
 Múã teero tiirí, múã wedeserere tũorã ãñurõ
 niĩãdacua. 30 Múã tiiréména Espiritu Santore
 wãcũpatiri tiiríjãña. Cõãmacũ múãrẽ Espiritu

Santore ticorigu niuwĩ, “yáara niĩya” jĩrere ãñoğá. Espíritu Santo múãmena niirucugudaqui, tée Jesucristo múãrẽ ãmããsepũ néewaadari bũreco jearipũ.

³¹ Niipetire cãmerĩ ñañarõ tũgueñare, pũnirõ wedesere, cúare, cúara acaribĩre, teero biiri ãpẽrãrẽ ñañarõ wedeserẽcãrẽ duujãña. Sícũrẽ ãñatutirijãña. ³² Biirope tiiyá: Cãmerĩ ãñurõ tiiaũ, bóaneõña. Cõãmacũ Cristomena múãrẽ acabórirobirora múãcã cãmerĩ acabóya.

5

Cõãmacũ põna biiro niirõ booa

¹ Múã Cõãmacũ põna cũũ maĩrã niĩã. Teero tiirã, cũũ tiirẽbiro tiiyá. ² Jesucristo maĩrírobirora cãmerĩ maĩrucújãña. Cũũ marĩrẽ maĩjĩgã, diabosayigu. Cũũ marĩrẽ diabosarigue Cõãmacũ ãñacoropũ sitiaãñũre busemũcore tiirõbiro cũũ tũsaré niiyiro.

³ Múã Cõãmacũ põna niijĩrã, múã nũmosãnumiã, múã manusũmã niihẽrãrẽ ñeeaperijãña; bobooro tiĩẽñorijãña; cõpacára, boonemórijãña. Múã teeré tiihéri, múãrẽ ñañarõ wedepatire maniãdacu. ⁴ Ñañarere wedese buirijãña; wapamanĩre maquẽrẽ wedeserijãña; noo booró wedeseãmarijãña. Múãrẽ teenórẽ wedeserijãrõ booa. Biirope tiiyá: Cõãmacũrẽ usenire ticoya.

⁵ Ateré múã masĩcu: Cristo cũũ Pacũmena niirõpũ sícũ cũũ booró ñeeapesodeaatigũno wãariqui. Bobooro ñañarõ tiĩẽñoğũno teerora wãariqui. Cõpacá boonemógũcã teerora wãariqui. Boonemógũ Cõãmacũrẽ padeorõno tiigú, cũũ booré maquẽ dícuere padeoquí. ⁶ Cũã wapamanĩre

wedeseremena múãrẽ jĩditoremna wedeadacua. Cúãrẽ padeorijãña. Cõamacũ cũurẽ netõnucãrãrẽ teero tiirí ññagũ, bayiró cúaremna cúãrẽ ññaarõ tiigúdaqui. ⁷ Cúãrẽ péerogã bapacutirijãña.

⁸ Múã too sugueropure naĩtĩãrõpu niirãbiro niuwũ. Atitóreja bóeropu niirãbiro marĩ Òpãmema niia. Teero tiirá, bóeropu niirãbiro tiiyá. ⁹ Bóeropu niirã biiro tiíya: Ññurere tiíya; diamacú maquẽrẽ tiíya; niirõ maquẽrẽ wedeseya. ¹⁰ Niipetire múã tiirénorẽ “¿marĩ Òpũ usenigũdari?” jĩ wãcũña. ¹¹ Buri peti tiiránorẽ bapacutirijãña. Cúã naĩtĩãrõpu niirãbiro niicua. Cúã ññaaré tiirere cúãrẽ masĩrĩ tiiyá. ¹² Cúã yayióropu tiáriguere marĩ wedeseri, bobo niia. ¹³ Cúã tiáriguere masĩrĩ tiirí, sãwócoropu niirébiro putuácu. ¹⁴ Cúã basiro cúã ññaaré tiáriguere ññamasĩari siro, “ññaniã” jĩmasĩcua. Teero tiiró, ateré jĩnoã:

Mũ cãnigũbiro biigú, wãcãñá.

Diarigũbiro biigú, masãmũãña.

Mũ teero tiirí, Cristo mũurẽ bóeropu niigú niirĩ tiigúdaqui, jĩnoã.

¹⁵ Teero tiirá, múã tiirere ññurõ wãcũña. Cõamacũyere masĩhẽrãbiro tiirijãña. Cũyere masĩrãbirope tiiyá. ¹⁶ Atitóre basocá pee ññaaré tiíya. Múãpe niipetire tiirécõrõ ññurẽ tiiyá. ¹⁷ Cõamacũyere tũomasĩhẽrãbiro niirijãña. “¿Ññenópere Cõamacũ marĩrẽ tiirí boogári?” jĩ wãcũña. ¹⁸ Cũmurijãña, noo booró ññaaré tiirí jĩrã. Cũmurõno tiirá, Espiritu Santo boorépere tiiyá. ¹⁹ Salmopũpu jóariguemena, Cõamacũyere

basarémēna cãmerĩ wedeseya. Marĩ Õpũrẽ bayiró
 useniremena basapeoya. ²⁰ Marĩ Õpũ Jesucristo
 wãmēmena niipetirere Cõãmacũ marĩ Pacure
 usenire ticorucujãña.

Sicawĩ macãrãrẽ dutiré

²¹ Mũã Cristore quioníremena ññaã. Teero tiirã,
 cãmerĩ yũya.

²² Manucutira numiã, marĩ Õpũrẽ yũrobirora
 mũã manusũmũãrẽ yũya. ²³ Mũã manusũmũã
 mũãrẽ dutirá niĩya, Cristo cũũrẽ padeorí põna
 macãrã dutigú niirõbirora. Cristo cũũrẽ padeorí
 põna macãrã dupubiro niĩ. Marĩ cũũya õpũũ
 maquẽbiro niirãrẽ netõnégũ niĩ. ²⁴ Cristoya põna
 macãrã cũũrẽ yũrobirora nũmosãnumiã niipe-
 tiremena cũã manusũmũãrẽ yũro booa.

²⁵ Nũmocutira, Cristo cũũya põna macãrãrẽ
 maĩrobirora mũã nũmosãnumiãrẽ maĩña. Cristo
 marĩrẽ maĩgũ, marĩye niĩadarere diabosayigũ.
²⁶ Marĩrẽ ññañaré manirã niĩarõ jĩgũ, teero
 diabosayigũ. Marĩ cũũye quetire añũrõ padeorí,
 ocoména coseárirabiro wáari tiirígũ niiwĩ. ²⁷ Teero
 tiirígũ niiwĩ, cũũya põna macãrãrẽ añũnetõjõãrã
 buajeádugagũ. Cũũ putuaatigũ, cũũrẽ suti
 jũĩrĩmanire, opasũsũrõ manirébiro niirãrẽ cũũmena
 néewadugaqui. Ññañaré manirã, ññañaré tiirírirabiro
 buadugáqui. ²⁸ Tee tiirõbirora nũmocutira cũã
 nũmosãnumiãrẽ maĩrõ booa. Cũã basiro
 maĩrõbirora maĩrõ booa. Cũũ nũmorẽ maĩgũno cũũ
 basiro maĩgũ tiiquí. ²⁹ Sícũ cũũya õpũũrẽ maĩrĩjã
 tiirí. Teero tiirõno tiigũ, añũré yaa, cũũya õpũũrẽ
 cotequi. Cristo cũũya põna macãrãrẽ teerora tiiquí.

30 Marĩ cūūrē padeorí pōna macārã cūūya òpūūbiro niĩã. 31 Tee maquē Cōāmacūye queti jóaripūrũ biiro jóanoã: “Teero tiigá, ũmũ cūū pacure, cūū pacore cōāwitiwa, cūū nũmoména niigūdaqui. Cúã puarã sicaòpūū tiiróbiro pũháadacua”,* jĩ jóanoã. 32 Tee tũomasĩña maniré niĩã. Teero niipacari, yũũ wácūrĩ, “Cristo sicaòpūūbiro niiqui cūūya pōna macārãmena” jĩdũgaro tiia. 33 Teero jĩpacũ, atecārē jĩgūda: Nũmocutiracōrō múã basiro maĩròbirora múã nũmosãnumiārē maĩñã. Numiãcã, múã manusũmũārē padeoyã.

6

1 Wĩmarã, mamarã, Jesuré padeorã niijĩrã, múã pacusũmũã dutirére añurō yũuya. Teero tiiré añuniã. 2 Cōāmacūye queti jóaripūrũ tee dutiré biiro jóanoã: “Mũũ pacũ, mũũ pacore padeoyã”, jĩ jóanoã. Cōāmacũ pũamóquēñe dutiré watoapũ tee dutiré tiigúnorē “añurō tiigúda” jĩrigũ niiwĩ. Tee “añurō tiigúda” jĩrē biiro jóanoã: 3 “Mũũ usenigūdacu; atibúrecopũre yoari catigūdacu”,* jĩ jóanoã.

4 Pōnacutíra, múã pōnarē bayiró tuti, cúari ti-irĩjãña. Añurō tiirére buemasōña. Cúã ñañarē tiirére quēnojeári tiiyá. Cúãrē marĩ Òpũ boorére wedeya.

5 Dutiapenori basoca, ãno atibúrecopũ múãrē dutiaперare yũuya. Padeorémena, quioníremena, tiiditóro manirō cúãrē yũuya. Cristo dutirére yũurobiro cúãcārē yũuya. 6 “Cúã iñacoropũ dícu

* 5:31 Génesis 2.24. * 6:3 Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16.

añurõ padeada”, jĩ wãcũrijãña. Sĩquẽrã cúãmena añurõ pũtũádũgara teero tiicúa. Múãpe Cristore padecoteri basoca niijĩrã, Cõãmacũ booróbiro añurõ tũsarémena padeya. ⁷ Ƴseniremena marĩ Õpũrẽ padebosarabiro tũgueñaña. Basocá díçure padebosarabiro tũgueñarijãña. ⁸ Marĩ Õpũ añurõ tiirĩrare wapatígũdaqui. Dutiapenori basocare, dutiapenoña manirãrẽ teerora wapatígũdaqui. Múã teeré masĩtoacu.

⁹ Basocáre dutiaperera, múãcã teerora múã dutiaperare añurõ tiiyá. “Múãrẽ ñañarõ tiigũda”, jĩñemorijãña. Múã masĩcu: Cúã Õpũ múã Õpũcã niiqui; cũũ ãmũãsepũ niiqui. Cũũ niipetira basocáre batoro manirõ, sĩcãrĩbíro ññaqui.

Cristore padeorá wãtĩãrẽ cãmotáre

¹⁰ Ate tiidutĩremena wedeyaponogũda: Múã marĩ Õpũmena niĩã. Teero tiirã, cũũ tutuanetõremena wãcũbayiya. ¹¹ Cõãmacũ marĩrẽ cãmotáre ticoriguere cũoyá. Teero tiirã, teeré cũorã niijĩrã, wãtĩãrẽ dutigũ jĩĩditorere cãmotámasĩãdacu. ¹² Marĩ surara tiiróbiro niipacara, basocámena cãmerĩquẽria; wãtĩã ãmũãsepũ niirãmenape cãmerĩquẽã. Cúã niicua: Wãtĩã dutiré tutuare cũorã, cúã doca macãrã dutirã, atibáreco maquẽ naĩtĩãrõpũ tiiróbiro niirere dutirã, basocáre wãcũrẽpũre ñañaré tiidutĩra niicua. ¹³ Teero tiirã, niipetire Cõãmacũ marĩrẽ wãtĩãrẽ cãmotáre ticoriguere cũoyá. Teeré cũorã, niipetire wãtĩ múãrẽ ñañaré tiidutĩri, netõnũcãjããdacu. Múã teeré cũopetĩra, wãcũtutuara niĩãdacu.

14 Ññurõ wãcũtutuara niiña. Surara cãũyaro sutiroré wéemũõco, siatúqui sitũrũdamena. Tiidá sitũrũda diamacũ maquẽ marĩ padeorébiro niiã. Surara cãũ cutirote cõmequiména cãmotáqui. Tiiqui cõmequí marĩ ãñuré tiirébiro niiã. 15 Surara sapatore sãñaqui, wáaguda jĩĩgũ. Cũũ tiiróbirora múãcã ãñuré quetire wedeada quẽnoyúeya. Tee queti “Cõãmacũ cãũrẽ padeoráre ãñurõ niirecutirere ticoqui” jĩĩré queti niiã. 16 Surara cãũya õpũũrẽ cãmotárique wãmopũ cũoquí. Cãũrẽ bũedũgari, bũereyucũ jũũatiri, tiiquimena cãmotáqui. Múãpe wãtĩãrẽ dutigú múãrẽ ñañarõ tiidũgári, Cõãmacũrẽ padeorémena cãmotámasĩcu. 17 Surara cãũya dupure cãmotágu, cõmecororé pesaqui. Cãũya dupure cãmotárirobirora wãtĩ múã wãcũrere ñañodũgári, “Cõãmacũ netõnénorira niiã” jĩĩrémena cãmotáya. Surara espada pairípĩrẽ néewaqui. Cãũ tiipĩmena cãmerĩquẽmasĩrõbirora múãpe Cõãmacũye queti jóaripũ wedeseremena wãtĩrẽ cãmotáya. Cõãmacũye wedesere espada Espiritu Santo múãrẽ ticoripĩbiro niiã. 18 Noo múã niirõ Cõãmacũrẽ sãĩrucújãña. Espiritu Santo masĩré ticorémena sãĩñá. Ññurõ tũomasĩña. Sãĩdúrijãña. Niipetira Cõãmacũrẽ padeoráre sãĩbosárucujãña. 19 Yũũcãrẽ sãĩbosáya. Ññuré quetire yũũ wederécõrõ Cõãmacũ cãũ wedeserere yũũre ãñurõ wedeseri tiíaro. “Curo manirõ ãñuré quetire basocá masĩña manirĩguere wedearo”, jĩĩ sãĩbosáya. 20 Tee quetire wederé wapa peresuwiipũ niiã. Cõãmacũ yũũre tee quetire wededutigũ ticocorigũ niiwĩ. Yũũre tee quetire curo manirõ wedearo jĩĩrã, sãĩbosáya.

Ãñudutiyaponorigue

²¹ Tíquico mǎã ρῆτορῃ wáagudaqui. Cǎũ yῆῃ menamacũ, yῆῃ maĩgũ, marĩ Õpῆrẽ padecotegῃ ãñurõ tiigũ niĩ. Cǎũ mǎãrẽ niipetire yé maquẽrẽ wedegudaqui. ²² Mǎãrẽ ḡsǎye maquẽrẽ masĩãrõ jĩgũ, ticocoa. Teero biiri cǎũ mǎãrẽ wãcũtutuari tiãro jĩgũ, ticocoa.

²³ Cõãmacũ marĩ Ραcῃ, teero biiri marĩ Õpῆ Jesucristo mǎã Jesuré padeorãre ãñurõ niirecãtĩre ticoaro; mǎã Cristore padeonemórĩ, cãmerĩ maĩnemórĩ tiãro. ²⁴ Cõãmacũ niipetira marĩ Õpῆ Jesucristore maĩrucũrare ãñuré ticoaro.

Nocõrõrã jóaa.

Cõãmacũ mecũã wedesei New Testament in Tuyuca

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tuyuca

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tuyuca

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
a71ca523-cda5-572a-9b0b-61d9ea37d1a8